

Kyrkotukt på 1700-talet

Data ur Malax Kyrko-Råds Protokoll

1798, den 19 april

Ett par ynglingar hade framme i Prästebänken under pågående Adjuncteval söndagen den 29 sistl. Martii uppfört sig ”otuckteliga”, beslöts härför av Kyrkorådet, att ”hufvudmännen” i denna sak skule sättas i Stocken nästa Söndag, sig til wälförtient straff och androm til warnagel.

1798, d. 18 nov.

Såsom det försports at sjelfswäld och oseder esomoftast blifwit föröfwade af illa artat ungdom både inom- och utom kyrckan, särdeles på Läktaren; så fant Kyrkorådet nödigt at förorda någon uppsyningsman, som i synnerhet under Gudstiensterna skulle tilse, at intet oskick måtte inom- eller utom Herrans Helgedom af ungdomen eller någon annan få under Gudstiensterna föröfwat. — — —

at på Läktaren tilsyn hafwa öfver ungdomens förhållande, såsom ock om något sjelfswäldigt lupande utom kyrkan under Gudstiensterna skulle förspöras, samt genast sådant tilkännagifva.

Vidare beslöts, at om någon af ungdomen skulle under Gudstiensten utan nödfall stå oanständigt på Läktar-gången, eller skuffa någon annan, eller om någon af mankön skulle löpa på qvinnfolckssidan m. m. skulle wara förfallen till 8 sk. böter.

Om någon skulle befinnas at hädanefter föröfwa någon osnyggheit i Klockstapeln, som man förspordt at ofta härtils skedt, den är äfwen förfallen till 8 sk. böter, utom den wanära och skam en sådan ådrager sig.

1798 d. 30 dec.

Angafs en del ungdomar för ”otilständigt upträdande” på Läktaren i kyrkan under pågående gudstjänst. Varning utsattes.

Utsattes böter til 16 sk. för hwar och en som med okwädningsord eller annorledes gör spe af kyrkousyningsmännen.

Vidare faststältes at den osed som en del ungdom tagit sig för, at i *tornfoten* stadna, skåcka sig där tilsammans och hindra folcket då de skola träda in i Guds Hus, bör aldeles icke tålas, utan afskaffas; men de som hädanefter häruti förbigta sig och blifwa härom öfwerbevista, äro fallna til 8 sk. böter.

Ytterligare anmäldes, at såsom det uti en Christelig menighet ganska oanständigt är, at folcket, under det den Heliga nattwarden utdelas för Altaret, löper och stormar ut — — — så önskade Kyrkorådet, at Församlingens lemmar skola hålla sig stilla och andäktigt hwar gång, då Folcket går til Guds bord. — — —

Och såsom klagomål influpit, at gammalt folck och andra ofta blifwa

utträngda från sina bänkar, i synnerhet fram i kyrckan, särdeles då Communion hålles, då Communicanterna ofta intaga alla främsta bänkarna, hwaraf händer, at ålderstigit folck ej finna rum för sig i kyrckan; så beslöts, at hwar och en skall ifrån Skriftstolen gå i sin egen bänk, såsom ock at den som före syndabekännelsen utan synbart trångmåhl intager en annans bänk skall böta 8 sk.; men den, som efter syndabekännelsen kommer i kyrckan och ej får mera rum i sin bänk, kan ej förwägras at i stilhet gå i den bänk, där ännu rum kan wara öfwrigt för honom.

T. L.– G.

Kommentarer

Det är Torsten Lindgård (1907–1977), signaturen T.L.-G, som skrivit av valda delar av några kyrkorådsprotokoll och publicerat avskriften i tidningen ”Samarbetet” den 28 november 1928. Torsten Lindgårds alla tidningsurklipp förvaras i Malax museiförenings arkiv

År 1798, när ovanstående kyrkorådsprotokoll skrevs, var *Simon Mårtensson Laurin* (1743–1813) kyrkoherde i Malax. Möjligen är det valet av Laurin som den inledande protokolltexten handlar om. År 1808 blev Laurin kyrkoherde i Laihela och tjänstgjorde där till sin död 1813.

(sk. = skilling. 1 Riksdaler=48 skilling)

Håkan Genberg